

MARTIN

Hm. Dobrý večer, Rossi. *(Plumene)* Je teprv odpoledne.

ROSS

(Tiše odsekně) Já vím. Mlč. *(Profesionální hlas)* V tomhle týdnu vás potkaly tři události. Stal jste se dosud nejmladším nositelem Pritzkerovy ceny, což je v oboru architektury obdoba Nobelovy ceny, byl jste jmenován hlavním architektem Planetaryho města, snového města budoucnosti, které má být postaveno na zelené louce kdesi na Středovýchodě USA. Projekt za dvacet sedm miliard dolarů financuje společnost U.S. Electronic Technology. A kromě toho jste právě tento týden oslavil své padesáté narozeniny. Takže i jménem diváků vám blahopřeji. Všechno nejlepší.

MARTIN

(Po krátké pauze suse) Děkuji, Rossi.

ROSS

To byl pane týden!

MARTIN

(Poněkud zvyeden z míry) No, to byl. Týden.

ROSS

(Bodře) Jak se cítíte?

MARTIN

Jako padesátník?

ROSS

(Mávrne rukou) Ne. Po tom všem?

MARTIN

No...

ROSS

(Pochopí že odpověď nepřijde) Musí to být úžasně, že? Vzrušující!

MARTIN

Dožít se padesátky? Ani ne.

ROSS

(Vtip nebere) Ne, to ostatní. Planetaryho město.

MARTIN

Pritzkerova cena. To všechno.

ROSS

(Upřímně překvapen) Jo tak! No jo, je to úžasně, vzrušující.

MARTIN

(Pobízí ho) Pro tak mladého člověka.

ROSS

(Nevinně) Padesátník je mladý člověk?

ROSS

(Nenechá se vyprovokovat) Jako nositel

Pritzkerovy ceny jistě. Kde jste byl, když jste se o tom dozvěděl?

MARTIN

V posilovně. Zrovna jsem se svlíkl z šatů, když mi to Stevie zavolala.

ROSS

Stevie je vaše žena.

MARTIN

Já vím.

ROSS

Jaký je to pocit?

MARTIN

Že je Stevie moje žena?

ROSS

Ne, že jste dostal tu cenu. Jak jste se v tu chvíli cítil?

MARTIN

Moc příjemně – ne proto, že jsem byl zrovna nahý, ale když jsem slyšel o té ceně. *(Bijaře)* Nebyl to pro vás... blesk z čistého nebe?

MARTIN

Ani ne. Leccos mi už naznačili – pokud jde o tu cenu, a...

ROSS

(Snaží se ho navést) Ale i tak to musela být báječná zpráva, že?

MARTIN

(Dochází mu, jak odpovědět) Ano, ano, byla to báječná zpráva. Je to báječná zpráva.

ROSS

Řekněte nám něco o tom Planetarym městě. Už jste skoro všechno řekl sám. Projekt za

MARTIN

sedmadvacet miliard dolarů, má stát někde v polích Kansasu nebo tak...

ROSS

Je to jistě obrovská čest. Dvě takové pouty najednou. Jste, abych tak řekl, na vrcholu své kariéry.

MARTIN

Chcěš říct, že teď už to se mnou půjde jenom z kopce?

ROSS

Stop! *(Vypne kameru)* Co je s tebou?

MARTIN

Prosím?

ROSS

Tohle nemůžu použít. Jsi duchem na druhém konci světa.

- MARTIN *(Uvažuje o tom)* Tak daleko?
ROSS Zkusíme to ještě jednou?
MARTIN Co chceš zkusit?
ROSS Natočit to. Ten rozhovor.
MARTIN *(Jako by si teprve teď všiml kamery)* Jo tak! Já tě natáčím.
ROSS *(Nešťastně)* Já vím.
ROSS *(S milou účastí)* Děje se něco?
MARTIN Možná. Asi ano.
ROSS Nechceš to, jak se říká, ze sebe dostat?
MARTIN Prosím?
ROSS No to, co se děje.
MARTIN *(Se zájmem)* Co se děje?
ROSS Tys říkal, že se něco děje. Že se možná něco děje.
MARTIN *(Duchem nepřítomný)* No jo.
ROSS Čtyřicet let, Martine, čtyřicet let se známe - od svých deseti.
MARTIN *(Snaží se pochopit)* Jo. A znamená to něco?
ROSS Dává ti to nějaká práva nebo co?
MARTIN Jsem tvůj nejstarší kamarád.
ROSS To nejsi. Profesor estetiky z univerzity, se kterým se dodnes vídám, je mnohem starší než ty. Jemu je přes devadesát.
MARTIN *(Trpělivě)* Nemyslím věk. Myslím dobu, co se známe. A my dva se známe nejdýl.
ROSS Ne, ne. Moje teta Sára mě zná už od...
MARTIN *(Snaží se zůstat trpělivý)* Ona ale není tvůj kamarád.
ROSS *(Hluboký, tichý úžas)* Ne?
MARTIN *(Už to téměř vzdává)* Ne, ona je příbuzná.
ROSS Příbuzní nejsou přátelé.
MARTIN No moment...
- ROSS Nejsou totěž co přátelé. Kristepane!
MARTIN Aha! Jo, to máš pravdu. Jako přítel tě znám dýl než kohokoli jiného.
ROSS *(Krátká pauza)* No a co?
ROSS Myslel jsem, že máš problém a že já jako tvůj nejlepší kamarád bych mohl...
MARTIN Mám? Problém?
ROSS Říkal jsi, že se něco děje!
MARTIN *(Už si nepamatuje)* Fakt?
ROSS Proč jsi tak... *(Nemůže najít to správné slovo)*
MARTIN Ty to pořád ještě točíš?
ROSS *(S těžkým vzdechem)* Ne. Zkusíme to udělat někdy později ve studiu. Promiň.
MARTIN Takže můžu vstát?
ROSS Když chceš. Jestli ti to udělá radost.
MARTIN Proč se mnou mluvíš jako s dítětem?
ROSS Protože se tak chováš.
MARTIN *(Nevinně)* Já se chovám jako dítě?
ROSS Máš za sebou zřejmě nejdůležitější týden v životě...
MARTIN *(Uzname, ale bez zájmu)* No jo.
ROSS ...a chováš se, jako bys neuměl do pěti počítat, jako bys nevěděl, čím jseš.
MARTIN *(Hluboce zamyslen, téměř pro sebe)* Možná je to... láska nebo tak...
ROSS Co?
MARTIN Jako dítě!
ROSS No jasně. Ty máš poměr!
MARTIN Do p... Bože můj!
ROSS *(Pokrčí rameny)* Tak dobře. Nemáš poměr.
MARTIN Škoda žeš nevzal s sebou štáb. Ti by si užili.
ROSS *(Chladně)* Jsou to profici.
MARTIN No a?

- ROSS No a co?
- MARTIN To se nebavíte nebo co?
- ROSS Oni dělají svou práci, a já taky. Co si představuješ? Že je budu zvat k sobě na večeri? Že každý štáb, s kterým točím, budu brát k sobě na večeri?
- MARTIN No to asi ne. *(Změní názor)* Proč ne? ROSS Hm?
- MARTIN Proč bys je nemohl občas pozvat na večeri? ROSS Proboha, Martine! *(Vzdává to)* No dobře, dobře. MARTIN Prostě... si je držím od těla... ROSS *(Věselé)* Je to chátka, vid'! Nechceš se s nimi zahazovat, že ano?
- ROSS Co tě, krci, zase bere? Víš, že takhle jsem to nemyslel.
- MARTIN *(Polovázně, položertem)* Ty jsi snob! Vlastně to vím už dávno. Přes všechny ty tvoje levicové proletářské názory jsi normální snob. Snob toho nejhoršího druhu.
- ROSS *(Prosha i varování)* Jsme kamarádi, nebo ne? MARTIN Co to znamená? ROSS Máme se rádi. MARTIN *(To tohle tedy)* Hmmm. ROSS Vážíme si jeden druhýho. MARTIN Hmmm. *(Uvází to)* Ale ano. Před kým jiným bych se mohl chovat nemožně? ROSS Třeba před Stevie? MARTIN Kamaráde, Stevie už je v tomhle směru nepoužitelná. Jestli se v něčem změnila k horšímu, tak je to tohle. Pořád mě okřikuje: „Martine, jak se to zase tváříš?“ Tak to je zlý.
- MARTIN *(Dostali se na smířlivější notu)* No jo, no... ROSS *(Pauza)* Takže jsi zamilovaný? MARTIN Do Stevie? Samozřejmě. Už dvaadvacet let. ROSS Víš, jak to myslím. Bokovka. Šuky šuky. MARTIN Co to proboha žvaníš? Bokovka? ROSS No říkal jsi, že někoho máš – kromě Stevie, jestli tomu dobře rozumím? MARTIN *(Uprímně se podívá)* To jsem říkal? Že si na to nepamatuju. ROSS *(Netrpělivý povzdech, přikře)* No dobře. Nechme toho. MARTIN *(Zatímco si Ross sbírá věci, řekne nevinně)* Kam jdeš? ROSS *(Zírá na něho)* Balím si svejch pět švestek a odcházím i se svejma levičáckejma a jakejma ještě? MARTIN Proletářskými. ROSS Proletářskými názorama pryč. MARTIN Ale proč... ROSS Hele, já jsem s tebou kurva přišel udělat rozhovot. MARTIN No jo. ROSS Abych to tvý zasraný nafoukaný ego ještě trochu připumpoval. MARTIN Já nemám žádné ego. ROSS Hovno. Máš ho víc, než si myslíš. A ještě zkurvený. MARTIN Proč mluvíš tak sprostě? ROSS Proč ty mluvíš tak spisovně? *(Zasměje se, zasměje se i Martin)* MARTIN Sprostě nebo spisovně, všichni mluví o hovně.

ROSS	(<i>Zasměje se</i>) Jo. (<i>Pauza</i>) Tak to vyklop.	ROSS	Rozumím.
MARTIN	(<i>Plaše</i>) Co?	MARTIN	Nebylo to nutné... prostě nepotřeboval
ROSS	(<i>Jemně, ale naléhavě</i>) Do koho ses zabouch?		jsm to ani kvůli porovnání, ani jenom tak.
MARTIN	Jo, tohle.		Prostě jsem to nepotřeboval. Vzpomínáš si,
ROSS	Jo.		jak nás po tom abiturientském večírku
MARTIN	Já nevím, jestli o tom chci mluvit.		napadlo pozvat si tu hotelovou službu,
ROSS	Ale ano.		o které nám řekli... jak o tom všichni
MARTIN	Jestli o tom můžu mluvit.	ROSS	mluvili?
ROSS	Zkus to.		Jo, ty myslíš ty, jak jim to říkali? „Crazy
MARTIN	(<i>Trochu se usměje</i>) Jsi jako pijavice.		Girls“?
ROSS	Jsem kamarád. (<i>Martin se pokouší něco říct, ale nejde mu to</i>) Nejlepší kamarád.	MARTIN	Jo, tys je zavolal a...
	(<i>Výbuch zoufalství</i>) Dobře! Dobře! Dobře!	ROSS	...přišly ty dvě štětky.
	(<i>Hluboký těžký vzdech, dlouhá pauza</i>)	MARTIN	Prostitutky.
MARTIN	Nikdy by mě bývalo nenapadlo... prostě	ROSS	No jo. (<i>Bujare</i>) Na to si pamatuju.
	že Stevie a já, teda, ne. Prostě ne.	MARTIN	Tys byl už ženatý a já se Stevie jsme spolu
	(<i>Pauza</i>)	ROSS	teprv chodili nebo...
ROSS	Už o tom mluvíš, nebo ještě ne?		...nebo tak.
MARTIN	Začínám, nebo spíš snažím se začít...	MARTIN	Ano.
ROSS	Tak jo.	ROSS	(<i>Snaží se rozpomenout</i>) Jak se jmenovaly?
MARTIN	Prostě nikdy by mě bylo nenapadlo,	MARTIN	Ta moje byla Alice.
	že se něco takového může stát. Protože	ROSS	Taková macatá.
	mezi námi to vždycky klapalo, v posteli,	MARTIN	Macatá Alice.
	mimo postel. Všecko na rovinu, na úrovni.	ROSS	Jasně. Ta moje byla Truda nebo Trixi nebo...
	Za celou dobu manželství jsem jí nebyl	MARTIN	April.
	jedinkrát nevěrný. Chci, abys to věděl.	ROSS	Fakt? April?
	Jedinkrát jsem jí, jak se říká, nezahnul.	MARTIN	Ano, April.
ROSS	Ty brďo! Fakt? No to je neuvěřitelný. Hú!	ROSS	(<i>Pro sebe</i>) Blbost. April je April.
MARTIN	Ano, přísahám. Nějaké doteky byly,	MARTIN	(<i>Slyšel to</i>) Ano, to je.
	v kuchyni na mejdanu, když se přitočila	ROSS	Neser. (<i>Pauza, uklidní se</i>) No a ty přišly
	nějaká pipina, takové to muchlování		a měli jsme je na pokoji. Dvě postele,
	a podobně, ale nikdy jsem to s žádnou		dvě štětky.
	nedělal, jestli mi rozumíš.	MARTIN	Jako na koleji.
		ROSS	Abiturientská šukačka.

MARTIN

Ano. Ale vzpomínáš si, co se stalo?

ROSS

Už nevím. Co se stalo?

MARTIN

Že jsem nemoh? Že se mi nepostavil?

ROSS

(*Vzpomene si*) No jo. Dřív jsi tenhle problém nikdy neměl. Na koleji jsme do toho bušili, ty na jedný posteli, já na druhý. A už to jelo. To jsem neznal Stevie.

MARTIN

(*Vystrízívá*) No jo.

ROSS

Když jsme měli to setkání po letech s macatou Alicí...

MARTIN

...už jsi chodil se Stevie...

ROSS

Ano.

MARTIN

Máš pravdu.

ROSS

Vůbec nevím, jak mě mohlo napadnout... víš co.

MARTIN

Jasně.

ROSS

Byl jsem zamilovaný do Stevie, ale netušil jsem jak moc.

MARTIN

(*Trochu vysměšně*) Zvláštní. Podle týhle teorie srdce řídí ptáka. A já si vždycky myslel, že pták řídí...

ROSS

Nebud' cynik.

MARTIN

Aha, takže jsem nejen snob s levičáckejma a co?

ROSS

Proletářskými.

MARTIN

Proletářskými názorama, ale navíc jsem

ROSS

nově i cynik!

MARTIN

To jsi už dávno. (*Oba se usmějou*) Rozumíš tomu, ne? Jsme se Stevie tak spjati, že sám

ROSS

sobě nepatřím. Třeba když jedu na nějakou cestu a Stevie zůstává doma, mám přímo

MARTIN

fyzický pocit, že...

ROSS

Honiš si péro a myslíš přítom na Stevie?

MARTIN

(*Stydlivě*) Ano.

ROSS

(*Potřese hlavou*) Ty vole!

MARTIN

Jak to myslíš?

ROSS

Nijak. Hele a jak se to podělalo?

MARTIN

(*Opravdu zmaten*) Co? Co se podělalo?

ROSS

Děláš si ze mě srandu?

MARTIN

Ne, nedělám, ale co se mělo podělat?

ROSS

(*Vážně*) Co asi? Tvůj život, ne? Váš vztah.

MARTIN

Jak se to podělalo?

ROSS

(*Pauza*) Jo. (*Pauza*) Aha.

MARTIN

(*Netrpělivě*) Teda z tebe něco dostat!

ROSS

Dobře. Jak jsem ti říkal, nikdy jsem jí

MARTIN

nezahnul, nikdy jsem to nepotřeboval...

ROSS

Jo, to jsi říkal.

MARTIN

Ale pak... jednoho dne... (*Zarazí se*)

ROSS

(*Po dlouhé pauze*) No?

MARTIN

Ale pak jednoho dne... (*Víc netřekne*)

ROSS

(*Po dlouhé pauze*) To je všechno?

MARTIN

(*Pokračuje*) Jednoho dne... prostě... jel jsem

ROSS

autem a sháněl barák... chalupu. Napadlo

MARTIN

nás se Stevie, že je načase pořídit si něco

ROSS

mimo město... chalupu, farmu. Zasloužíme

MARTIN

si to přece. No a tak jsem objížděl vesnice.

ROSS

Stevie se mnou nemohla.

MARTIN

Daleko od civilizace.

ROSS

Jo, daleko od civilizace. Hodně jsem toho

MARTIN

viděl, farmy, chalupy, až jsem našel senzační

ROSS

místo, starý statek s velkým pozemkem.

MARTIN

Dvacátý léta nebo tak?

ROSS

Přesně. Prostě zavola jsem Stevie, že to

MARTIN

musí vidět, nechal jsem si to rezervovat.

ROSS

A ona: „Statek?“ „Počkej, až to uvidíš.“

ROSS povídám. Ten chlápek z reality byl fajn, řekl, že nám počká. A jak jsem se vracel zpátky k dálnici, zastavil jsem na jednom vršku, kde bylo odpočívadlo.

MARTIN Vyhlídko.

ROSS Ano. Zastavil jsem a vystoupil. Byl tam nádherný rozhled. Nic oslnivého, ale takové malebné. Podzim, rozumíš. Listí už se barvilo do ruda, v údolí schoulené městečko, nade mnou pluly bachtaté mraky a ta příroda kolem byla cítit...

ROSS Hnojem, víd?

MARTIN (*Napodobuje venkovana*) Čerstvou otavou, pane. Vůní venkova, vůní jablek!

ROSS (*Normální tón*) U silnice byl stánek s kukuřicí a jinou zeleninou naskládanou do kopic – fazole, rajčata a ty obrovské bílé máslovky, které pro mě představují konec léta.

MARTIN Prostě paráda.

ROSS (*Potrěse hlavou*) Vy kluci z města nic nevíte. Tam odtud bylo vidět, jak se cesta klikatí až k tomu statku. Úplně jsem se štěstím zachvěl.

MARTIN Zatetelil.

ROSS No dobře.

MARTIN A dál?

ROSS Prostě cítil jsem se nádherně. A jak jsem se vracel k autu, v náručí všechny ty poklady – máslovky a kukuřici – už už jsem nasedal, (*Výdechne s tichým úžasem*) když jsem ji uviděl. (*Znovu si to přesně vybavuje*) Jenom na mě koukala.

ROSS Venkovanka krev a mlíko. Blond vlasy

MARTIN rozpuštěný na ramena, velký kozy pod průsvitnou blůzkou, holý břicho s plavými chloupky kolem pupíku, v puse stéblo trávy...

ROSS (*Jemně nesouhlasný úsměv*) Nic nechápeš.

MARTIN Ne? Nebyla blond? Neměla velký kozy?

ROSS Ne. Ale stála tam a dívala se na mě téma očima.

ROSS A ty ses zamíloval.

MARTIN Nic nechápeš.

ROSS Takže ses nezamíloval?

MARTIN Ne. Nebo ano. Asi ano, ale hned mi to nedošlo. (*Pro sebe*) Jak by taky mohlo?

ROSS No tak se ozval starý dobrý chťůč. Pták se ti našponoval v kalhotách...

MARTIN (*Smutně*) Nic nechápeš. (*Pauza*) Nevěděl jsem, co to je – co to bylo za pocit. Bylo to... něco... v životě jsem nic podobného necítil. Bylo to tak... úžasné, zvláštní! Stála tam a jen se na mě dívala, téma svýma očima a...

ROSS (*Netrpělivě*) Cos jí řekl?

MARTIN (*Nevěřičně se zasměje*) Prosím?

ROSS Řeks jí něco, ne?

MARTIN (*Promyslí to*) Ano, ano, řek. Šel jsem k ní, k... k tomu místu, kde stála, a promluvil jsem na ni. Ona přišla až ke mně a... měla ty oči. Dotkl jsem se její tváře a...

ROSS (*Příkrě*) Nechci o tom mluvit. Prostě to nejde.

MARTIN Dobře. Já ti pomůžu. Vídáte se?

ROSS (*Smutně se zasměje*) Ano, ano, vídáme se. Máš s ní teda poměr?

MARTIN
STEVIE

(Vzdech) Přišel jsem tam a...
(Vělni se snaží ovládat) A ti vaši... partneri...
ty prasata, psi, kozy... ti tam nebyli?

MARTIN

Ne. Mluvílo se o nich, ale hlavně šlo o nás
a o ten náš, jak se tomu říká, problém.

STEVIE

Takže dobytek je veskrze šťastný a spokojený.

MARTIN

No, mluvílo se tam o jedné, myslím, husě...
Stevie smete ze stolu salátovou mísu.

STEVIE

Nepůjdeme radši ven?

MARTIN

(Dá si ruce v bok) Pokračuj.

STEVIE

(Klidně) Dobře. Mluvílo se tam o jedné
husě...

STEVIE

Žádná husa, žádný prase, žádněj pes. Koza.
Naše téma je koza!

MARTIN

Téma je koza. Téma je Sylvie.

(Vidí, jak Stevie hledá něco, co by rozbila)

Ne! Prosím tě. Dost. Vyslechni mě.

Sedni si a poslouchej.

(Zmocnila se malé misky. Sedne si) Dobře.

Poslouchám.

MARTIN

Jak jsem řekl, většina lidí tam měla problém.
Styděli se nebo byli, jak se tomu říká,

traumatizovaní a potřebovali o tom

s někým mluvit, zatímco já tam šel hlavně
proto, abych zjistil, proč tam ti lidi přišli.

(Jako by mluvil cizím jazykem) Prosím?

Nechápal jsem, proč tam jsou, proč jsou

z toho všichni tak... nešťastní. Co je na tom
zlého, když se člověk zamiluje... tímhle

způsobem.

Stevie jen oddáří od sebe ruce a miska se jí roz-
tráskne u nobou.

Je to strašně složitě ti to vysvětlit.

STEVIE

MARTIN

(Vělni ironicky) Aha!

(Vstane a jde kus dál) Slib mi, že zůstaněš
v klidu. Sed' tam a, prosím tě, vyslechni
mě až do konce, a pak až skončím, pak
třeba... Budeš mě poslouchat?

STEVIE

(Se smutným úsměvem) Copak bych si

tohle mohla nechat ujít?

MARTIN

Šel jsem tam, protože jsem s tím těžko

mohl jít za tebou.

STEVIE

Ano?

MARTIN

Jen si to představ.

STEVIE

(Představí si to) Nejspíš máš pravdu.

MARTIN

Většina z těch lidí tam s tím měla problém

a u mnoha z nich se to táhlo už léta.

Třeba ten s tím prasetem byl z farmy.

On a jeho bráškové, ještě jako děti,

to prostě dělali... normálně, zcela přirozeně.

Prostě na té farmě se to tak dělalo...

s prasaty nebo... (Přemýšlí) selaty, neví

přesně, jak to řekl.

Přirozeně, no ovšem.

MARTIN

Rozumíš mi?

STEVIE

Ne, ale pokračuj.

MARTIN

Prostě to dělali. Bylo to lepší, než kdyby...

STEVIE

(Pobrdavě zafřká) ...než kdyby to dělali mezi

sebou, nebo se sestřičkama nebo babičkama?

Ty si snad děláš srandu!

Nikomu neublížovali.

MARTIN

Húúú!

STEVIE

Tak budeme o tom mluvit?

MARTIN

To si piš.

STEVIE

(Vzdech) Každý z nich měl nějaký důvod.

MARTIN

U toho s tím prasetem šlo především